

Професионална гимназия по текстил и моден дизайн – гр. Варна
бул. “ Осми приморски полк ”№ 113, тел. 052/302430, e-mail: pgtmd_varna@abv.bg

УТВЪРДИЛ: _____
ИНЖ. ЛЮДМИЛА НАЧЕВА
ДИРЕКТОР НА ПГТМД

ПРОГРАМА

**ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА
УЧИЛИЩЕ**

Проблемът за преждевременно напускане на училище е общественозначим и особено актуален днес. Тревожните тенденции за ежегодното отпадане на голям брой ученици от образователната система са показател за високата цена, която плащаме всички ние. Екипът на Професионална гимназия по текстил и моден дизайн – гр. Варна отдавна е осъзнал своята отговорност и ролята си за предотвратяване на ранното отпадане от образователната система, което ни накара да търсим механизми за повишаване качеството на образователния процес, да привлечем родителите за активно участие в училищния живот, да участваме в проекти и съвместни инициативи с други институции и организации на местно, национално и международно ниво

I. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

◆ Конституцията на Република България дефинира правото на всеки български гражданин на образование, гарантира задължителното обучение до 16-годишна възраст и безплатното основно и средно образование в общинските и държавните училища. Съответно основните цели на програмата са свързани с педагогически, психологически и възпитателни мерки за подпомагане на учениците, застрашени от ранно напускане на училищната среда;

◆ Контролиране на социалната атмосфера в училище; нравствено възпитание на учениците, с цел формиране у тях на активна гражданска позиция, морална отговорност и мотивираност за интеграция в обществения живот;

◆ Изграждане на положителни нагласи към учебния процес и педагогически мерки за редуциране на отсъствията на учениците;

◆ Създаване на подкрепяща и позитивна среда за учениците в училище, и изграждане на мотивация за участие в живота на училищната общност.

◆ Включващото образование предполага приемането на всички различия. Различията между учениците са източник на богатство, разнообразие, творчество и вариативност. В гимназията не се толерира дискриминация, основана на раса, народност, пол, етническа принадлежност, социален произход, вероизповедание, обществено положение, здравен или друг статус.

◆ Развиване на творческите дарби и способности на учениците; създаване на умения и навици за здравословен начин на живот.

II. ПРИЧИНИ ЗА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ

1. Рискови фактори, водещи до преждевременно отпадане от училище на дадени ученици.

1.1. Фактори, свързани с учебния процес.

Учениците, застрашени от отпадане, обикновено изпитват трудности в усвояването на учебното съдържание; имат негативни нагласи към образователния

процес, както и недостатъчно формирани навици за учене. В резултат на това, те получават незадоволителни оценки, не успяват да се адаптират пълноценно към училищната среда и допускат голям брой отсъствия.

1.2. Икономически и материални затруднения.

Ниският жизнен стандарт на родителите би могъл да затрудни или да направи невъзможно пълноценното участие на децата в учебния процес.

1.3. Фактори, свързани с психологическата атмосфера в семейството.

Понякога семейната среда се характеризира с родителска незаинтересованост, negliжиране, конфликти, напрежение и кризи в междуличностните отношения. Понякога родителите не полагат достатъчно усилия да мотивират децата си да формират навици за учене.

1.4. Други фактори.

Влиянието на неформалните групи (приятелската среда), на етнокултурната среда, на миграционните процеси (смяна на местоживеенето), както и на здравния статус на учениците (напр. при хронично болните деца).

2. Причини за направените голям брой отсъствия по неுவажителни причини, за получените незадоволителни оценки и за липсата на мотивация за учене у някои ученици.

Главните причини за допускането на голям брой отсъствия по неுவажителни причини и ниски образователни резултати са: незряло отношение на някои ученици към образователния процес и към мястото на образованието в кариерното развитие; неблагоприятна семейна среда; недостатъчни знания и умения за усвояване на учебния материал; слабости в организацията на учебния процес; ниската степен на толерантност в отношенията между някои групи от ученици; липсата на позитивни трудови навици у някои ученици.

III. ДЕЙНОСТИ ПО РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПРОГРАМАТА

А. Училищни документи за намаляване броя на учениците в риск от отпадане:

1. Механизъм за идентификация на учениците в риск от отпадане;
2. Регистър за вписване на учениците в риск от отпадане;
3. Своевременно уведомяване на родителите за допуснати отсъствия и за текущи оценки на учениците;
4. Ежемесечни справки за допуснати отсъствия от учениците;
5. Доклади на класните ръководители за предприетите мерки.

Б. Училищни структури:

1. Координационен съвет за превенция и противодействие на тормоза;
2. Методично обединение „Класни ръководители“;
3. Училищен психолог, ресурсен учител за за обхващане на учениците със СОП;

4. Координиращ екип по осигуряване на общата и допълнителна подкрепа за личностно развитие на учениците.

В. Превенция и интервенция:

Работа с учениците:

1. Създаване на оптимална възпитателна среда на базата на взаимно уважение и демократични принципи;
2. Осигуряване на приемственост и инициативи, свързани с нивото на развитие;
3. Даване възможност на всички ученици да придобият знания и практически умения;
4. Осмисляне свободното време на учениците чрез включването им в интересни и предпочитани за тях инициативи като: клубове, състезания, конкурси и други;
5. Анализирание причините за негативните прояви и набелязване на конкретни мерки за преодоляването им;
6. Стимулиране на положителните изяви и доблестни постъпки на учениците;
7. Санкциониране на нарушителите и подстрекателите на негативни постъпки.

Конкретни дейности:

- Създаване на екипи, които да отговарят за всеки ученик в риск;
- Индивидуална работа от страна на учители и класни ръководители със застрашените от отпадане ученици;
- Активизиране на Ученическото самоуправление;
- Социализиране на учениците, за които българският език не е майчин;
- Създаване на групи от ученици за подкрепа и подпомагане на техни връстници в риск;
- Своевременно уведомяване на родителите за допуснати отсъствия и за текущи оценки на учениците;
- Организиране на извънкласни дейности;
- Увеличаване на неформалните спортни прояви - турнири, спортни празници;
- Провеждане на гражданско и здравно образование в часа на класа, изнасяне на беседи и други превантивни дейности относно стреса, трафика на хора, употребата на психоактивни вещества, домашното насилие и др., съвместно с РЗИ, Дирекция „Превенции“ – Община Варна, Детска педагогическа стая и др. организации;
- Участие в национални и международни проекти.

Работа с педагогическите специалисти:

1. Наличие на система за постоянно повишаване квалификацията и професионалното израстване на учителите чрез морални и материални стимули;
2. Назначаване на млади специалисти, които през първите години работят с наставници от методичните обединения;
3. Споделяне на добри практики в методичните обединения за нови подходи във възпитателната работа и поставянето на отделната ученикова личност в центъра на

вниманието на педагозите; в специализираните издания и бюлетини на учителите – новатори;

4. Съобразяване с постоянно променящите се фактори, които влияят върху формиращата се личност - всеки ученик е уникален индивид, продукт на култура, семейство, среда, здраве, темперамент и специфична индивидуалност.

Конкретни дейности: Тренинги за обогатяване уменията на педагозите: при разрешаване на конфликтни ситуации; за позитивно стимулиране на учениците към добри постъпки и изяви; за работа с родителите и привличането им към училищния живот и проблеми; популяризиране добрата практика на класни ръководители, ползващи се с авторитет сред ученици, родители и общественост.

Работа с родителите:

1. Задълбочаване сътрудничеството между семействата на всеки ученик и педагозите чрез постоянна, ясно определена двустранна връзка и разнообразни начини на ангажиране, основаващи се на взаимно доверие, екипност и доброволност;

2. Пълноценно, личностно и интелектуално израстване на ученика чрез подкрепата и съпричастността от една страна на семейството, и от друга – на педагогическия екип.

Конкретни дейности:

- Среци разговори с родителите за приобщаването им към проблемите на образованието и възпитанието на техните деца, към всичко, което училището прави за подобряване условията на обучение и труд;

- Консултиране и подкрепа на родители в кризисни ситуации;

- Засилване на участието на родителските общности и обществения съвет в училищния живот – съвместни инициативи, празници, благотворителни инициативи, туристически походи, изложби и др.;

- Подкрепа на семействата на деца в риск от страна на представителите на местната власт, гражданския сектор и работодателските организации.

Програмата за превенция на ранното напускане на училище е приета с решение на Педагогическия съвет, протокол № 14/14.09.2020 г. и е утвърдена със заповед № РД 07-956/14.09.2020 г. на директора на ПГТМД – Варна.

Програмата ще се реализира всяка учебна година. Подлежи на актуализация и изменение по реда на нейното утвърждаване. Училищната общност ще координира усилията си превенция на отпадането на ученици от училище.